«جام جم» از پشت صحنه سریال «رحیل»

هفت پرده از ز

انتهای سوله‌ای در خیابان فتح، برشی به تاریخ خورده. سالنی که کنج دیوار است، وصل می‌ش
بازیگران در پوشش لباس‌های بلند و ضخیم تاریخی، مدام خودشان را باد می‌زنند. دستیار ک
دانه‌های عرق را روی گریم بازیگران بنشاند. ۷۰ درصد سریال رحیل که قصه تاریخی در دل دوران قاجار دارد، د
در لوکیشن‌هایی مثل شهرک غزالی، کاخ گلستان، گچسر، مجموعه گیاه‌شناسی و برخی عمارت‌های قد
رامین عباسی‌زاده و کارگردانی آن هم در دست مسعود آب پرور است. قصه رحیل که هم گریزی
تکمیل شود و آن‌طور که تهیه‌کننده این کار می‌گوید، هنوز هم مدد این نویسنده د
مجموعه می‌توان به ثریا قاسمی، حمیدرضا آذرنگ، اندیشه فولادوند، هو
علی عباسی‌زاده، گیتا راد(عربی) و غزاله اکرمی اشاره کرد. پ
روایت جام‌جم از پشت صحنه این مجموعه ن
و مسعود آب‌پرور کارگر

سپیده اشرفی
گروه رسانه

پرده اول: صحنه خواستگاری

سالن آینه کاری، با دو در مجزا به اتاق بزرگی وصل می‌شود که حمیدرضا آذرنگ و اندیشه فولادوند در حال بازی در کنار دیگر هنرمندان هستند. صحنه خواستگاری از دختری به نام محاست. اندیشه فولادوند کنار زمان نشسته و دیالوگ‌هایش نشان می‌دهد که صحبت از مهریه و عمارت منیریه است. میان دیالوگ‌ها، پنکه‌ها دوباره بالا می‌رود تا کمی از هوای دم کرده سالن داخل سوله کم کند. روبه‌روی بازیگران، آینه و شمعدان است و سینی بزرگ سیب خودنمایی می‌کند. در یک وقفه بین ضبط، فرصتی می‌شود تا گفت‌وگویی با عوامل مجموعه داشته باشیم.

پرده دوم: تولید همزمان با سه تیم

تولید و تهیه یک کار تاریخی اصلا ساده نیست. وقتی قرار است برشی از تاریخ به نمایش درآید، باید آن‌قدر قوی و غنی باشد که بتواند مخاطب را جذب کند. از طرفی رساندن آن به آنتن تلویزیون هم مشکلات خود را دارد. جدا از دکورهای خاصی که سریال رحیل دارد، پیش بردن کار با سه تیم مجزا و آن هم بدون کم شدن از کیفیت تولید، نکته‌ای است که نباید به این سادگی از کنارش گذشت. تهیه‌کنندگی این کار در دست رامین عباسی‌زاده است اما سه تیم به صورت همزمان و زیر نظر او در حال فعالیت هستند تا یک کار کیفی و قابل قبول روی آنتن برود. در دوره‌ای که تلویزیون تلاش کرده با سند تحول، رویکرد تازه‌ای به تولیدات خود و اهداف پیش رو بدهد، تولید یک مجموعه با سه تیم و به صورت همزمان، می‌تواند سرخطی برای تولیدات دیگر باشد.

پرده سوم: تلاش برای اصلاح نگاه به زن ایرانی

سریال رحیل به طراحی و تهیه‌کنندگی رامین عباسی‌زاده است. در کارنامه حرفه‌ای او آثاری چون احضار و او یک فرشته بود، دیده می‌شود. هیچ کدام از کارهای عباسی‌زاده به هم شبیه نیست و از این منظر باید کارهای او را متفاوت دانست. چطور می‌توان فانتزی جادویی اثری مثل کت جادویی را با رمز و راز پلیس جوان و آن حال و هوای مرموزش مقایسه کرد. چطور می‌شود کاری مثل انقلاب زیبا که روایتگر تاریخ معاصر بود را در کنار سقوط یک فرشته گذاشت که اثری مناسبتی و خانوادگی بود؟ عباسی‌زاده جزو معدود تهیه‌کنندگانی است که از پس این کارهای متفاوت برآمده است. او پرکار نیست اما کارهایش به دلیل همین ویژگی‌ها، همیشه مورد توجه قرار گرفته است. برخی از کارهایش را بعد از یک وقفه چند ساله انجام می‌دهد اما به خوبی می‌داند دست روی چه موضوعی بگذارد. عباسی‌زاده در خصوص سریال رحیل به این نکته اشاره می‌کند که سریال رحیل هم به دور از کارهای ماورایی نیست و رگه‌هایی از این مجموعه‌ها را دارد.

او در این رابطه به جام جم می‌گوید: من همیشه تصورم این است که پیش از انقلاب اسلامی نگاه درستی به زن ایرانی نمی‌شده. حتی تا همین دو سه دهه اخیر نگاه‌ها مشخص نبوده. شاید برخی از مسئولان عالی‌رتبه می‌دانستند اما این‌که برای جامعه تعریف شود، با تأخیر بوده است. هر سیاستی در هر دوره‌ای، می‌خواسته زن را به سمت خود بکشاند. الان هم شاید ویترین جذابی درباره زن در غرب باشد اما باطن جذابی ندارد.

وی ادامه می‌دهد: باید حریم زن به‌عنوان یک فرشته زمینی و موجود دوست داشتنی که همه ما از آن به وجود می‌آییم، مقدس شمرده شود. ما احساس می‌کردیم این نگاه درست نبوده و تلاش کردیم قصه را از یک مقطع تاریخی شروع کنیم. این قصه نشان می‌دهد اگر یک زن آگاهی داشته باشد و خودش را به سلاح اندیشه مسلح کند، تمام تندبادها هم که بوزد، خیلی در او تأثیرگذار نخواهد بود. همه اینها در شخصیت محا نمایش داده شده و شخصیت‌های دیگر تکمیل‌کننده اوست. شخصیت‌های منفی اطراف محا هستند اما در مسیر قصه آنها هم به آگاهی می‌رسند.

عباسی زاده عنوان می‌کند: مخاطبان عام هم قطعا می‌توانند با قصه رحیل ارتباط برقرار کنند. با یک درام جذاب این روایت را منتقل می‌کنیم که درونمایه، مسأله زن ایرانی است. نگارش فیلمنامه این مجموعه به قلم فرهاد نقدعلی است که دو سال طول کشید تکمیل شود و هنوز در پروژه کنارمان است تا تکمیل و یک اثر غنی به مخاطب ارائه شود.

پرده چهارم: یک روایت زنانه

کارگردانی مجموعه رحیل در دست مسعود آب پرور است که پیش از این کارهایی مثل مستوران و هوش سیاه را انجام داده است. آب پرور را بیشتر به‌واسطه تله فیلم‌های خاصی که می‌ساخت، می‌شناسیم. او بیشتر روی موضوعاتی کار می‌کند که کمتر به آن پرداخته شده است. کما این‌که در مجموعه‌هایی مثل زخم و عملیات ۱۲۵ هم این را ثابت کرد. او پس از ساخت سریال‌های پلیسی، یکباره سراغ کارهای تاریخی مثل مستوران رفت. آب‌پرور خودش را به یک نوع ژانر محدود نمی‌کند و تلاش کرده تنوع موضوعی و ژانری را حفظ کند. از مهم‌ترین آثار مسعود آب‌پرور می‌توان به کارگردانی سریال هوش سیاه ۲، سریال هوش سیاه و سریال عملیات ۱۲۵ اشاره کرد. مسعود آب‌پرور کار حرفه‌ای خود را از تلویزیون آغاز کرد و سال ۱۳۷۴ در سریال ستاره قطبی به عنوان کارگردان فعالیت داشته است. آب پرور در خصوص اهمیت قصه رحیل و دلیل پرداختن به مسأله زنان در این سریال به جام جم می‌گوید: به نظرم نیمی از جمعیت ما و حتی جهان را زنان تشکیل می‌دهند. مگر می‌شود نسبت به سرنوشت و حقوق آنها بی‌تفاوت بود؟ فکر می‌کنم این مقطع تاریخی و قصه‌پردازی آن، آموزه‌های خیلی خوبی دارد که به درد جامعه امروز می‌خورد.

وی در خصوص پژوهش صورت گرفته برای پخته‌تر شدن قصه این مجموعه عنوان می‌کند: طراحی اولیه قصه با آقایان عباسی‌زاده و نقدعلی بوده، تحقیقات گسترده‌ای در این دوره و پیش از آن یعنی از ناصرالدین شاه تا به قدرت رسیدن پهلوی و انحلال قاجار صورت گرفته است. چند سال تحقیق کرده‌اند، طرح‌های مختلفی نوشته شده و قصه هم شکل‌های مختلفی پیدا کرده است. به صورت خاص حدود دو سال روی این فیلمنامه و نگارش آن کار شده است.

آب پرور درباره نقش اصلی این سریال هم می‌گوید: محا، نماینده زن ایرانی است که کربلا را به نوعی درک کرده و درس آزادگی را از سرور شهیدان الگو می‌گیرد. انگار از یک مکتبی آمده که نمی‌تواند ظلم را تحمل کند و دنبال احقاق حقوقش است. همین هم او را با چالش‌هایی روبه‌رو می‌کند. از زمانی که محا وارد این دوره تاریخی می‌شود، رسالت خود می‌بیند که یک تعزیه راه بیندازد.

پرده پنجم: ورود هوش مصنوعی به سریال رحیل

مجموعه رحیل تلاش کرده روایت متفاوتی از زن ایرانی ارائه کند. ایده ساخت این سریال برای حدود دو سال قبل است که تلاش شده روایتی کلیدی را با محوریت مقاومت زن مسلمان به تاسی از فرهنگ عاشورا و حضرت زینب جلوی دوربین ببرد. زنی که در مقابل ظلم و ستم دوران ابتدای پهلوی و روی کار آمدن رضاخان بی‌تفاوت نبود و برخی را با خود همراه کرد. رحیل را باید یک کار مناسبتی دانست. هرچند همیشه از تلویزیون انتظار می‌رفته در مناسبت‌های مذهبی، کار خاصی داشته باشد و این کار هم می‌تواند در همان زاویه تحلیل شود. حمیدرضا آذرنگ، اندیشه فولادوند، زنده‌یاد حسام محمودی، کاظم هژیرآزاد و نسیم ادبی از بازیگران اصلی این مجموعه هستند که در کنارشان، از هنرمندان تئاتر و بدون نام هم استفاده

نکته قابل‌توجه
درباره مجموعه رحیل، تکمیل نقش مرحوم حسام محمودی است. آن‌طور که گفته می‌شود، تنها قدری از بازی مرحوم محمودی مانده بود که از هوش مصنوعی استفاده و صدای او روی بازیگر مشابه گذاشته شده و قطعه‌سازی انجام گرفت. در نهایت بازیگر مشابه او گریم شد و سکانس‌های باقیمانده را بازی کرد تا نقش او تکمیل شود

چهره‌ها

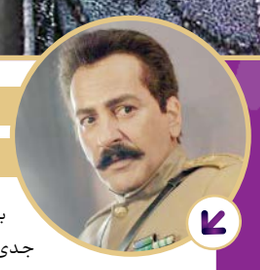
نیم‌نگاهی به نقش‌آفرینی‌های رحیل

هروقت که صحبت از یک مجموعه تاریخی می‌شود، نام بازیگرانی که قرار است این برهه تاریخی را روایت کنند هم اهمیت بسیاری پیدا می‌کند. رحیل که قرار است روایتی متفاوت از دل تاریخ باشد، با هنرمندی بازیگرانی چون ثریا قاسمی، حمیدرضا آذرنگ، اندیشه فولادوند، هومن برق‌نورد، نسیم ادبی، مرحوم حسام محمودی و گیتا راد(عربی) همراه شده است. در بخش پیش‌رو، نقش‌های این بازیگران را مرور کردیم. البته علاوه بر آنها بازیگران دیگری هم نقش‌آفرینی کرده‌اند که ازجمله آن می‌توان به نقش ماهی با بازی غزاله اکرمی، اصلان با بازی علی عباسی‌زاده، ذبیح با بازی فرخ نعمتی و خان‌بابا با بازی کاظم هژیرآزاد اشاره کرد.

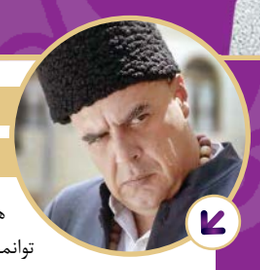
بازی در نقش یک ساحره

اندیشه فولادوند که در میان متاخرترین کارهای تلویزیونی‌اش می‌توان به بچه مهندس و بازپرس اشاره کرد، در مجموعه رحیل یکی از نقش‌های اصلی را ایفا می‌کند. او بازیگر زنی به نام بیتاج و در قامت یک ساحره است که در طول قصه با گره‌هایی که در طول زندگی خودش و همسرش زمان، اتفاق می‌افتد، تلاش می‌کند روایت این سریال را در دست بگیرد. بیان خاص و رمزآلود بودن بازی فولادوند باعث شده تا نقش‌های متفاوت را بتواند به‌خوبی ایفا کند. به‌نظر می‌رسد که در این مجموعه هم باید منتظر یک نقش متفاوت و در عین حال تاثیرگذار از او باشیم.

حضور آذرنگ در یک نقش جدی

بازی کردن شخصیت‌های جدی و طنز هرکدام مهارت خاص خود را می‌طلبد. وقتی بازیگری بخواهد در هر دوی اینها موفق باشد، نیاز به یک پوست‌اندازی در فعالیت حرفه‌ای خود دارد تا مهارتی را کسب کند که کمتر بازیگری به آن مجهز است. حمیدرضا آذرنگ را باید ازجمله همین کارکشته‌های حوزه تلویزیون دانست که در هر دوی این دو، خوش درخشیده است. او پیش از این با بازی در نقش خلیل خانزاده در مجموعه نون‌خ، توانست طنز قصه را تنها یک سر و گردن جابه‌جا کند. حالا بازی او در سریال رحیل و نقش زمان، یک کاراکتر جدی را روایت کرده که متفاوت از کارهای اخیر او در تلویزیون است.

خاکستری‌های شفیق

هومن برق نورد را باید یک بازیگر توانمند دانست که توانایی‌هایش را در حوزه‌های مختلفی به رخ کشیده است؛ از تلویزیون گرفته تا تئاتر و سینما. او در سریال رحیل نقش فردی به نام شفیق را بازی می‌کند که به‌نظر می‌رسد به نقش‌های خاکستری و سیاه او نزدیک‌تر است. شفیق فردی است که پیش از این رئیس داروسته کورها بوده و توانسته گروهی را با افراد نابکار شکل دهد. مدت‌ها در دربار رفت‌وآمد داشته و در بخشی از روند قصه مؤثر است. برق‌نورد به‌واسطه بازی در نقش‌های مختلف - از طنز تا جدی - این توانمندی را دارد تا با یک نقش متفاوت، مخاطب را برای چندمین بار غافلگیر کند.

قهرمانی به نام اصلان

یکی از نقش‌های س
رحیل که به‌نوعی قهرمان قص
محسوب می‌شود، اصلان با بازی علی عباسی‌زاده ا
اصلان پسر صحاف‌باشی است که مرمت کتاب‌های مت
منظوم کتابخانه سلطنتی را به‌همراه پدرش به‌عهده دا
به مرور به دسیسه‌ها و توطئه‌هایی پی می‌برد که سرنو
او و محا را تغییر می‌دهد. شخصیت اصلان در پیش
قصه رحیل بسیار کلیدی است و به نوعی قهرمان
سریال محسوب می‌شود. بازی عباسی‌زاده در سریال س
یک فرشته توانست توانمندی‌های او را در عرصه باز
به‌خوبی نشان دهد.

تیزر

نمایی از یک قصه تاریخی

شروع قصه رحیل با بازگشت محا از سفر کربلاست. او به وصیت مادرش عمل کرده و به کربلا رفته و حالا با بازگشت او، قصه آغاز می‌شود. ماجراها در هم تنیده می‌شود تا یک روایت تازه و متفاوت از نقش زنان در دل تاریخ را برای مخاطبان روایت کند. رحیل با هنرمندی حمیدرضا آذرنگ، اندیشه فولادوند، ثریا قاسمی، کاظم هژیر آزاد و... از شب گذشته روی آنتن رفته است.

کیوآرکد را اسکن کنید

زاویه

یک بانوی مقتدر

اواخر دهه ۹۰ بود که عزیزا... حمیدنژاد سریالی با عنوان «بانوی عمارت» ساخت. مجموعه‌ای که در آن محوریت قصه را بانوی جوانی که عروس شاهزاده قاجار شد به‌عهده داشت. این مجموعه به‌دلیل ویژگی‌هایی که در فیلمنامه، کارگردانی و بازی‌ها داشت، توانست یکی از سریال‌های موفق و پربیننده سال ۱۳۹۷ شود. در این مجموعه زندگی و دلدادگی‌های یک شاهزاده قجری را به دختری شاهد بودیم که باعث شد ماجراهایی در این میان خلق شود. ماجراهایی که بانوی این عمارت توانست آنها را مدیریت کرده و مشکلات و دشمنان شاهزاده را یکی‌یکی از سر راه بردارد.

یکی دیگر از دلایلی که باعث موفقیت این سریال شد، حضور بازیگرانی چون حسام منظور و مریم مومن بود که با این سریال شناخته شدند و مورد توجه مخاطبان بسیاری قرار گرفتند. این مجموعه برهه‌ای از تاریخ را به تصویر کشید که شاید برای همه ما آشناست اما داستان‌ها و اتفاقاتی که در خانواده‌های قاجاری رقم می‌خورد برای مخاطبانش تازگی و جذابیت داشت. بانوی عمارت را هم می‌توان جزو آثار ماندگار تلویزیون دانست که هربار در بازپخش‌هایش هم مورد توجه قرار می‌گیرد.

پنجره

تعزیه عیاران

سریال «شب دهم» را می‌توان یکی از سریال‌های موفق تاریخی دانست که با موضوع ماه محرم عجین شده بود. قهرمان اصلی داستان در این سریال به دلیل دلدادگی‌اش به یک شاهدخت قاجاری، تصمیم می‌گیرد در زمان رضاخان که تعزیه قدغن است به مدت ۱۰ شب تعزیه برگزار کند. این سریال در کنار تم عاشقانه‌اش بخشی از تاریخ معاصر را به تصویر می‌کشد و به سنت تعزیه که در فرهنگ و آیین ما قدمت بسیاری دارد می‌پردازد. یکی از ویژگی‌های این مجموعه انجام شرط ازدواج فخرالزمان برای حیدر بود که باعث شد عشق زمینی حیدر به عشقی آسمانی تبدیل شود. با این‌که فخرالزمان قول ازدواج را به حیدر داده بود اما او به دلیل علاقه‌اش به امام حسین(ع) و یارانش تصمیم می‌گیرد شب آخر تعزیه را همراه تنها رفیقش یاور برگزار کند و هر دو هم توسط ماموران نظمیه کشته می‌شوند. این سریال مضامین جذاب و دیدنی برای مخاطبانش دارد و به همین دلیل توانسته است به یکی از سریال‌های پربیننده و موفق تلویزیون تبدیل شود.